

Reactie Internetconsultatie Besluit wolf en goudjakhals

Dat de wolf na jaren van afwezigheid, de laatste werd in 1845 gedood, weer leefgebieden heeft veroverd in ons land is een feit. Waar in het verleden de wolf uit noodzaak werd verdreven of gedood, als bescherming van eigen huis, haard en vee, is de samenleving nu veranderd. Terecht, dat de positie van de wolf in Nederland ter discussie wordt gesteld, is de mening van de Wildbeheereenheid "West-Twente". Ook de aanwezigheid van de goudjakhals in ons land is aangetoond. Overigens wordt de wilde kat en lynx waargenomen en zullen deze ongetwijfeld tot onze vaste fauna gaan behoren.

In ons huidige versnipperde landschap van groen, grijs, rood en blauw is de ruimte voor verschillende faunasoorten beperkt. Soorten die al eeuwenlang tot ons faunalandschap behoren verdwijnen langzaam door ander grondgebruik of verdringing door menselijke activiteiten. Enkele soorten passen zich aan en gedijen goed, daartoe behoren onder meer diverse 'nieuwkomers'. Soorten als Nijlgans, halsbandparkiet, wasbeer, wasbeerhond, maar ook de wolf en goudjakhals blijken goed te gedijen, vaak ten koste van de inheemse fauna en flora.

De hierboven geschetste ontwikkelingen zijn niet te keren, maar moeten wel begeleid worden. Zeker in ons land, waar 18 miljoen mensen op een klein stukje aarde samenleven. Waar we voedsel verbouwen, vee houden, wonen, werken, reizen en ook nog recreëren en 'natuur' willen hebben. Een blijvend ingrijpen door de mens is dan noodzakelijk. Waar de boer zijn land verzorgd, mensen hun woningen en fabrieken onderhouden, zo zal ook dat we 'natuur' noemen, onderhouden moeten worden.

Ervan uitgaande, dat de wolf zich op een natuurlijke wijze blijvend in ons land gevestigd heeft en de populatie zich verder zal ontwikkelen in de overvolle menselijke omgeving, zal dat leiden tot 'confrontaties'. Als bewezen toppredator zal de wolf invloed hebben op aantallen en samenstelling van populaties prooidieren. De prooidieren zijn in ons land doorgaans in hun leefgebieden beperkt, in tegenstelling tot de wolf die zich veel mobieler beweegt. Dat betekent ook, dat populaties prooidieren kwetsbaar worden, afnemen in omvang door predatie en daardoor niet meer als voedselbron zullen voldoen voor de wolf. Dan is het onvermijdelijk dat de wolf landbouw(huis)dieren zal moeten kiezen als voedselbron.

Helaas wordt, met alle respect, het gesprek over 'natuur' in ons land vaak gevoerd vanuit emoties en uit alle lagen van de bevolking. De rede moet echter het uitgangspunt zijn: laten we elkaar niet wijsmaken, dat natuurlijke processen in Nederland altijd en overal hun gang kunnen gaan. In dat geval zou ons land er nu totaal anders hebben uitgezien, maar of dat wenselijk en leefbaar voor ons n zou zijn geweest?

Net als andere faunasoorten houden de wolf en de goudjakhals zich niet aan door mensen bedachte grenzen. De positie van deze dieren moet dan ook gezien worden in Europees verband. Inmiddels heeft de Europese Unie de extreem beschermde status van de wolf in de Habitatrichtlijn naar iets minder beschermd bijgesteld. Ondanks alle emoties bij de besluitvorming, zijn feiten, waarnemingen en ervaringen de grondslag voor dit besluit. Waar de wolf ooit een zeldzaamheid was en daardoor logischerwijs zorgvuldig beschermd werd, zijn de wolvenpopulaties in ons omringende landen inmiddels van dien aard, dat deze discussie over de status van de wolf daar al een gepasseerd station is. Laten we van onze burens leren, zodat wij niet in ons land met open ogen in 'sprookjes' geloven.

Opgemerkt moet worden, dat de impact van de goudjakhals op de samenleving en aanvallen op landbouw(huis)dieren nu nog aanmerkelijk minder is dan de wolf. Zij hebben grotendeels een ander predatiegedrag.

Wolven komen onvermijdelijk met de menselijke omgeving in contact wat tot confrontaties kan leiden. Voorbeelden zijn er in ons land al. Waar het gaat om landbouw(huis)dieren is het geen optie om alles in metershoge rasters te zetten. Als er in ons land miljoenen geïnvesteerd wordt in faunavorzieningen zoals ecoducten om leefgebieden met elkaar te verbinden en in de aanleg van robuuste ecologische verbindingzones, hoe kunnen we dan vervolgens leefgebieden onleefbaar maken voor de fauna door overal metershoge afrasteringen te plaatsen? In veel gevallen zullen dat blijvende rasters zijn die ingrijpend zijn in het landschap. En dan hebben we het helemaal nog niet over de kosten en tijd die dit vergt. Wie betaalt de aanleg en onderhoud van deze rasters? En wie maakt het mogelijk om, wanneer het om tijdelijke rasters gaat in natuurgebieden en op boerenland, deze telkens te plaatsen, te verplaatsen en weer op te ruimen? Overigens blijkt uit ervaring dat deze rasters lang niet altijd voldoen.

Wanneer landbouw(huis)dieren als gemakkelijke prooi worden ervaren door de wolf, is de financiële én emotionele schade groot. Het verlies van gehouden dieren, het beeld van zwaar gewonde nog levende dieren die geëuthanaseerd moeten worden, is iets wat voorkomen moet worden. In voorkomende gevallen moet de schade van het verlies van dieren én de medische kosten vergoed worden door een overheid. Het huidige systeem waarbij DNA-monsters genomen worden om een wolven- of goudjakhalsaanval te bewijzen, is te traag. Het duurt veel te lang voor alle betrokkenen voor er duidelijkheid is. Sneller adequaat DNA-onderzoek is mogelijk en daarvan moet gebruik gemaakt worden.

Door de hoge bevolkingsdichtheid en de versnippering van ons land in combinatie met betrekkelijk kleine natuurgebieden, is het onvermijdelijk, dat wolf en mens elkaar letterlijk zullen ontmoeten. Ondanks dat vaak verondersteld wordt dat de wolf schuw is en hij de mens mijdt, zijn er recent toch hele andere ervaringen in ons land. De wolf kan in de directe leefomgeving van de mens komen, maar valt niet op. Pas als een dier, gewend aan ons mensen en aan ons gedrag, zich openlijk op straat begeeft in dorp of stad, valt het op. De wolf mag dan wel de voorvader zijn van onze hond en er op lijken, een hond is het zeker niet. Het is en blijft een fysiek sterke toppredator. Incidenten tussen mens en wolf op grond van territoriumgedrag, voedselnijd, voedselgebrek of ruimtenood zijn in Nederland niet te verwaarlozen factoren.

Terecht, dat Europa besloten heeft de beschermede status van wolf én goudjakhals bij te stellen. Het is dan ook vanzelfsprekend, dat de Europese regelgeving door de staatssecretaris gevolgd wordt en vertaald wordt naar de situatie in Nederland. Dan kan het niet anders, dan dat de status van de wolf aangepast wordt zoals in het Conceptbesluit houdende wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving en van het besluit activiteiten leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) is voorgesteld. De bijhorende Nota van toelichting is duidelijk.

Een veranderende status van wolf en goudjakhals betekent in geen enkel geval een bedreiging voor de populatie van deze dieren. Maar maakt het mogelijk op een realistische wijze een beheer uit te voeren, daar waar dit op grond van feiten noodzakelijk is en zonder uitgebreide procedures. De samenleving heeft behoefte aan duidelijkheid en rust. Met dit besluit zou hiervoor een eerste stap gezet zijn.

Bestuur

Wildbeheereenheid "West-Twente"